

Természetes-e?

Természetes-e? – MÉTA természetességmérő

1.4 változat, tesztelés alatt

Ahhoz, hogy el tudjuk dönteni egy növényzeti foltról, hogy **mennyire természetes állapotú**, tudnunk kellene, hogy az ember tájátalakító munkája előtt milyen volt a hazai növényzet? Mivel ezt nem ismerjük, a botanikusok a *zavarást kerülő, specialista és ritka fajokban való gazdagsággal, a gyomok alárendeltségével, a gyepek- és erdőszerkezet összetettségével* becslik a természetességet.

Az alábbi adatlap azoknak nyújt segítséget, akik nem ismerik eléggé a vizsgált élőhely növényeit, így nem tudnak a fenti szempontok alapján értékelni.

Az **"erdők"**, **"cserjések"**, **"gyepek"**, **"mocsarak, vízpartok"** vagy **"egyéb élőhely"** csoportok szerint **válasszuk ki** az igaz állításokat, majd adjuk össze a pontokat! Az összpontszám és annak értékelése **közelítő becslést ad** az állomány természetességére nézve. A módszer nem állít fel pontos és komplex diagnózist (mint ahogy egy lázmérő sem), de segít abban, hogy észre vegyük a fontos, természetességre utaló bélyegeket.

Aki a hazai növényzeti típusok természetességéről többet szeretne megtudni, az "lapozzon bele" az **Élőhelyismereti útmutatóba** (522 példát találhat), továbbá nézze meg a **MÉTA Fotótárat** ahol több, mint 300 élőhelykép és leírás segíti a felismerést.

[ERDŐK](#) ||| [CSERJÉSEK](#) ||| [GYEPEK](#) ||| [MOCSARAK, VÍZPARTOK](#) ||| [EGYÉB ÉLŐHELYEK](#)

ERDŐK	pontszám
Uralkodik benne a tölgy, bükk, fűz, gyertyán, kőris, éger, nyárfa vagy hárs (nincs fenyő, akác, nemesnyár)	15
A legnagyobb fák törzsátmérője 60 cm feletti	15
Legalább háromféle fafaj alkotja	10
Legalább ötféle cserjefaj van benne	10
30-40 cm átmérőjű halott fák is állnak és fekszenek benne	10
Vannak kis tisztások, a lombzatban fányi lécek is, nem faszor	10
A fák törzsének átmérője változatos (kis fák, nagy fák)	10
A fák nem sorba ültetettek	10
50 éve is erdő volt	10
Az erdő vízben áll, sziklás vagy meredek	5
Legalább húszféle fű/virág él benne 20*20 méteren	5
Több kilométerre eltartanak az erdők	5
Az erdő nem szemetes, nincs agyontaposva	5
Természetvédelmi területen van	5

É R T É K E L É S az összpontszám alapján

70 pont felett *természetközeli* állapotú
40-70 pont között *közepesen leromlott* vagy *részben regenerálódó* állapotú
40 pont alatt *mesterséges, degradált, nem természetes* állapotú

[ERDŐK](#) || [CSERJÉSEK](#) || [GYEPEK](#) || [MOCSARAK, VÍZPARTOK](#) || [EGYÉB ÉLŐHELYEK](#)

C S E R J É S E K	pontszám
50 éve is gyeppel vagy cserjés lehetett	15
Kökény, galagonya, rózsa, rekettyefűz vagy bodza alkotja	10
Sziklás, meredek vagy vízenyős	10
Akác, gyalogakác vagy más tájidegen faj nincs	10
Nem uralkodott el egy vagy két cserjefaj	10
Aljnövényzete több, mint 15 fajból áll (nem csalán, bürök)	10
Több száz méterig eltart és legalább 50 méter széles	5
Természetes erdők, gyepek vagy mocsarak veszik körül	5
Idősebb fák vannak benne	5
Nem szemetes, nincs megtaposva, nem mezsgyén van	5

É R T É K E L É S az összpontszám alapján

70 pont felett *természetközeli* állapotú

40-70 pont között *közepesen leromlott* vagy *részben regenerálódó* állapotú

40 pont alatt *mesterséges, degradált, nem természetes* állapotú

[ERDŐK](#) || [CSERJÉSEK](#) || [GYEPEK](#) || [MOCSARAK, VÍZPARTOK](#) || [EGYÉB ÉLŐHELYEK](#)

G Y E P E K	pontszám
50 évvel ezelőtt is gyeppel volt (rét vagy legelő)	20
Legalább huszonöt faj alkotja 10*10 méteren	15
Sziklás, meredek vagy vízenyős	10
Védett növényfaj él benne	10
Nem uralkodott el egy vagy két növényfaj	10
Több száz méterig eltart a gyeppel	5
Több gyeptípus ismerhető fel	5
Természetes erdők, cserjések vagy mocsarak veszik körül	5
Öreg fák állnak rajta	5
Több élő növény van, mint fűgyeppel	5
Nem szemetes, nincs megtaposva	5
Nem út-/csatornaszéli mezsgyepel	5
Természetvédelmi területen van	5

É R T É K E L É S az összpontszám alapján

70 pont felett *természetközeli* állapotú

40-70 pont között *közepesen leromlott* vagy *részben regenerálódó* állapotú

40 pont alatt *mesterséges, degradált, nem természetes* állapotú

[ERDŐK](#) || [CSERJÉSEK](#) || [GYEPEK](#) || [MOCSARAK, VÍZPARTOK](#) || [EGYÉB ÉLŐHELYEK](#)

M O C S A R A K, V Í Z P A R T O K	pontszám
50 éve is vizes volt	25
Nem szennyezett, nem nyálkás-algás a vize	15
Nincs benne csatorna, nincs szabályozva	10
Partja nincs kiépítve, nem mesterségesen egyenes	10
Legalább ötféle 1 m-nél magasabb növény alkotja	10
Nem szemetes, nem taposott a partja	10
Körülötte erdők vagy gyepek vannak	10
Öreg fák állnak a partján	5
Legalább száz lépés széles vagy hosszú	5
Természetvédelmi területen van	5

É R T É K E L É S az összpontszám alapján
70 pont felett <i>természetközeli</i> állapotú
40-70 pont között <i>közepesen leromlott</i> vagy <i>részben regenerálódó</i> állapotú
40 pont alatt <i>mesterséges, degradált, nem természetes</i> állapotú

[ERDŐK](#) ||| [CSERJÉSEK](#) ||| [GYEPEK](#) ||| [MOCSARAK, VÍZPARTOK](#) ||| [EGYÉB ÉLŐHELYEK](#)

E G Y É B - É L Ő H E L Y E K	pontszám
Nincs zöldfelület, mind beépítve	0
Szántó	2
Van legalább 20%-nyi nem beépített rész	2
Csak legfeljebb 20% van beépítve	3
Természetvédelmi területen van	3
A szántó, szőlő, gyümölcsös gyomos (legalább 5 gyomfaj)	3
Gyümölcsös, szőlő vagy kert	5
A zöldfelület idős park, idős kert	5
Vannak füves, cserjés mezsgyék a vizsgált tájrészletben	5
Kisparcellás a táj	10
Természetes táj veszi körül (2 km)	10

É R T É K E L É S az összpontszám alapján
70 pont felett <i>természetközeli</i> állapotú
40-70 pont között <i>közepesen leromlott</i> vagy <i>részben regenerálódó</i> állapotú
40 pont alatt <i>mesterséges, degradált, nem természetes</i> állapotú

Módszerünket mi is teszteljük. Kérjük, hogy a **MÉTA természetességmérővel** kapcsolatos véleményét, kérdéseit és problémáit írja meg nekünk!